

แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2563

โดย ผศ.ดร.นันทวัฒน์ วิเศษสรรพ์
(คณบดีคณะบัญชี)

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

- ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบในการประกันคุณภาพหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน ?

ตอบ.....

- คณะกรรมการหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร รายงานผลการดำเนินงานในองค์ประกอบที่ 5 เพื่ออะไร?

ตอบ.....

- การควบคุมและการกำกับดูแลการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ตามเป้าหมายการผลิตบัณฑิต มีตัวบ่งชี้คุณภาพอะไรบ้าง ?

ตอบ.....

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1
สาระรายวิชาใน
หลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2
การวางระบบผู้สอน
และกระบวนการ
จัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3
การประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4
ผลการดำเนินงานหลักสูตรตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

**ตัวบ่งชี้คุณภาพ
องค์ประกอบที่ 5**

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 สารระรายวิชาในหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้

แม้ทุกหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาเปิดให้บริการ ต้องผ่านการรับทราบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมีการปรับปรุงทุก 5 ปี แต่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการออกแบบหลักสูตร ควบคุมกำกับการจัดการรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการบริหารจัดการ การเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกที่เน้นกับนักศึกษาเป็นสำคัญ โดยสนองความต้องการของ นักศึกษาและตลาดแรงงาน สำหรับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาต้องเน้นการพัฒนาทักษะด้านการวิจัยและ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้กระบวนการ

ในการประเมินเพื่อให้ทราบว่าอยู่ในระดับคะแนนใด ให้พิจารณาในภาพรวมของผลการดำเนินงานทั้งหมดที่ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ

0	1	2	3	4	5
<ul style="list-style-type: none"> •ไม่มีระบบ •ไม่มีกลไก •ไม่มีแนวคิด <p>ในการกำกับติดตามและปรับปรุง</p> <ul style="list-style-type: none"> •ไม่มีข้อมูลหลักฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> •มีระบบ <p>มีกลไก</p> <ul style="list-style-type: none"> •ไม่มีการนำระบบกลไกไปสู่การปฏิบัติ/ <p>ดำเนินการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> •มีระบบ มีกลไก •มีการนำระบบกลไกไปสู่การปฏิบัติ/ดำเนินการ •มีการประเมินกระบวนการ •ไม่มีการปรับปรุง/พัฒนากระบวนการ 	<ul style="list-style-type: none"> •มีระบบ มีกลไก •มีการนำระบบกลไกไปสู่การปฏิบัติ/ดำเนินการ •มีการประเมินกระบวนการ •มีการปรับปรุง/พัฒนากระบวนการจากการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> •มีระบบ มีกลไก •มีการนำระบบกลไกไปสู่การปฏิบัติ/ดำเนินการ •มีการประเมินกระบวนการ •มีการปรับปรุง/พัฒนากระบวนการจากการประเมิน •มีผลจากการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> •มีระบบ มีกลไก •มีการนำระบบกลไกไปสู่การปฏิบัติ/ดำเนินการ •มีการประเมินกระบวนการ •มีการปรับปรุง/พัฒนากระบวนการจากการประเมิน •มีผลจากการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม •มีแนวทางปฏิบัติที่ดี โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ยืนยัน และกรรมการผู้ตรวจประเมินสามารถให้เหตุผลอธิบายการเป็นแนวปฏิบัติที่ดีได้ชัดเจน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับตัวบ่งชี้**ผลลัพธ์**

ในการประเมินเพื่อให้ทราบว่าอยู่ในระดับคะแนนใดให้พิจารณาในภาพรวมของผลการดำเนินงานทั้งหมดที่ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ

มีการดำเนินงาน	น้อยกว่าร้อยละ 80	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนน เท่ากับ 0
มีการดำเนินงาน	ร้อยละ 80	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3.50
มีการดำเนินงาน	ร้อยละ 80.01 - 89.99	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.00
มีการดำเนินงาน	ร้อยละ 90.00 - 94.99	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.50
มีการดำเนินงาน	ร้อยละ 95.00 - 99.99	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.75
มีการดำเนินงาน	ร้อยละ 100	ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5.00

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 สาระรายวิชาในหลักสูตร

ประเด็นการรายงาน

- การออกแบบหลักสูตรและสาระรายวิชาในหลักสูตรที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน มีหลักสูตรหรือรายวิชาที่เป็นความร่วมมือกับสถานประกอบการ
- การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ตามความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานั้นๆ และเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง
- มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ครอบคลุมผลลัพธ์ผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน (Learner Person, Co-creator, Active Citizen) ตามวิสัยทัศน์และจุดเน้นของหลักสูตร(แนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2561 ข้อ 1.3 หน้า 1)

วิดีโอที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.๗) **องค์ประกอบที่ 5**

Link: <https://youtu.be/MHrdzPytK-k>

QR Code:

การเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษากับตัวบ่งชี้คุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพ
องค์ประกอบที่ 5 ระดับหลักสูตร

มาตรฐานการอุดมศึกษา: ผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน

มาตรฐาน คุณภาพ การศึกษา องค์ประกอบที่ 5	ระดับหลักสูตร		
	ตัวบ่งชี้ 5.1	ตัวบ่งชี้ 5.2	ตัวบ่งชี้ 5.3
	เหมือนเดิม และเพิ่ม รายงานให้เห็นถึงการกำหนด ผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน บูรณาการกับผลลัพธ์ การเรียนรู้ 5 ด้าน ในหลักสูตร	เหมือนเดิม รายงานให้เห็นถึงระบบกลไก กระบวนการ PDCA ของการ กำหนดผู้สอน การจัดการเรียน การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์ ผู้เรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามที่กำหนดในระดับหลักสูตร	เหมือนเดิม รายงานให้เห็นถึงระบบกลไก กระบวนการ PDCA ของกลยุทธการ ประเมินผู้เรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนมี ผลลัพธ์ผู้เรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามที่กำหนดในระดับหลักสูตร และ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน ผลการเรียนรู้และผลลัพธ์ผู้เรียน

DESIRED OUTCOMES OF EDUCATION (DOE)

- บุคคลผู้เรียนรู้ (Learner Person)
เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

- เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้าง
สัมมาอาชีพ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และ
สังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้มีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น
บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

- ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม (Innovative Co-Creator)
เพื่อสร้างงานความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

- เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21
มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหา
สังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
ของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง
ชุมชน สังคม และประเทศ

- ผู้มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)
สร้างสันติสุข

- เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง
รู้คุณค่าและรักความเป็นไทย ร่วมมือร่วมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนา
และเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และ
ประชาคมโลก

ข้อเสนอแนะในการรายงาน

มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ครอบคลุมผลลัพธ์ผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน

ตามวิสัยทัศน์และจุดเน้นของหลักสูตร

ศึกษา คำอธิบายและตัวบ่งชี้ให้เข้าใจ

ศึกษากระบวนการคุณภาพ PDCA และนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานในแต่ละประเด็นที่ต้องรายงาน

บรรยายผลการดำเนินงานตามกระบวนการคุณภาพเริ่มจาก P → D → C → A

เขียนทุกอย่างตามที่ทำ พร้อมแสดงหลักฐาน เช่น แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร รายงานการประชุม รายงานผลการสำรวจติดตามความพึงพอใจ
ความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของ**ตัวบ่งชี้ 5.1**

- การกำหนดผลลัพธ์ผู้เรียนในหลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วยหัวหน้าหลักสูตรและผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้งหมด ซึ่งได้นำเป้าหมายด้านคุณภาพบัณฑิต 3 ด้านตามที่มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนด มาพิจารณารวมไปกับมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้านมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ. 2562 ในการพัฒนาหลักสูตรฉบับปรับปรุง บนหลักคิดของ Outcomes Based Education ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาการ บัญชีออกสู่ตลาดในยุค Thailand 4.0 ซึ่งต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพสูง โดยนอกเหนือจากเป็นผู้มีสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังต้องเป็นบัณฑิตที่มีความรอบรู้ เป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง หลังจากที่ได้กำหนดผลลัพธ์ผู้เรียนแล้ว ได้นำสู่ที่การประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานวิชาการ ซึ่งได้เสนอแต่งตั้งตามขั้นตอนมหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย เพื่อขอความเห็นชอบก่อนที่จะนำไปสู่การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร สาระรายวิชา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของตัวบ่งชี้ 5.1

- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯ เห็นชอบการกำหนดผลลัพธ์ผู้เรียนเชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังแสดงในตาราง

ผลลัพธ์การเรียนรู้	มาตรฐานผลลัพธ์ผู้เรียน		
	Learner	Co-Creator	Active Citizen
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
1) มีความรู้และความเข้าใจในหลักจริยธรรมพื้นฐานทางวิชาชีพ บัญชี	√		
2) สามารถประยุกต์หลักจริยธรรมพื้นฐานทางวิชาชีพในการ แก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	√		
3) แสดงออกถึงความเป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต เทียบธรรม ระมัดระวัง รอบคอบในการทำงาน และมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม			√

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของ**ตัวบ่งชี้ 5.1**

ผลลัพธ์การเรียนรู้	มาตรฐานผลลัพธ์ผู้เรียน		
	Learner	Co-Creator	Active Citizen
ด้านทักษะความรู้			
1) มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางการบัญชีเพียงพอที่จะประยุกต์ในการจัดทำและนำเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้		√	
2) มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องเพียงพอที่จะประยุกต์ในการประกอบวิชาชีพบัญชี	√	√	
3) มีความสามารถในการประยุกต์หลักคณิตศาสตร์และสถิติในการประกอบวิชาชีพบัญชี	√	√	

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของ **ตัวบ่งชี้ 5.1**

ผลลัพธ์การเรียนรู้	มาตรฐานผลลัพธ์ผู้เรียน		
ด้านทักษะปัญญา	Learner	Co-Creator	Active Citizen
1) มีความสามารถในการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับปัญหา		√	
2) มีความสามารถในการเรียนรู้และ ติดตามการเปลี่ยนแปลงในศาสตร์ทางการบัญชีและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก	√	√	
3) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจในการระบุปัญหาในการปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องที่มีความสำคัญต่อองค์กร และสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา	√	√	

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของ**ตัวบ่งชี้ 5.1**

ผลลัพธ์การเรียนรู้

มาตรฐานผลลัพธ์ผู้เรียน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	Learner	Co-Creator	Active Citizen
1) มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเองร่วมกับผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กร		√	√
2) มีหลักคิดและวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีความรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด		√	

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของตัวบ่งชี้ 5.1

ผลลัพธ์การเรียนรู้	มาตรฐานผลลัพธ์ผู้เรียน		
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	Learner	Co-Creator	Active Citizen
1) มีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการใช้ความรู้ความสามารถเชิงเทคนิคในการวางแผนงาน การควบคุม การประเมินผล และการรายงานผลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ		√	
2) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการพูดและการเขียน โดยเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับสถานการณ์		√	
3) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีในปัจจุบัน เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานด้านวิชาชีพบัญชีให้มีประสิทธิภาพ		√	

ตัวอย่างการรายงานประเด็นเพิ่มเติมของ**ตัวบ่งชี้ 5.1**

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครั้งที่ 4 / 2563 ได้ทบทวนผลลัพธ์ผู้เรียนอีกครั้งก่อนที่จะทำการออกแบบเครื่องมือวัดสาระผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เริ่มใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ดังนี้

1. มีความรู้และเข้าใจ และสามารถประยุกต์หลักการบัญชีกับรายการค้า สามารถจัดทำบททดลอง รายการปรับปรุง และปิดบัญชี ออกงบการเงินของกิจการที่ประกอบธุรกิจแบบไม่ซับซ้อน และรู้จักบทบาทหน้าที่ของการบัญชี
 2. มีความเข้าใจในหลักพื้นฐานทางจริยธรรมในฐานะพลเมืองไทย
 3. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตในสังคม
- จะเห็นได้ว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สอดคล้องกับผลลัพธ์ผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ดังนั้น การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ จึงสามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ผู้เรียนได้ตามที่หลักสูตรกำหนด

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION.